

НА МЕЖІ ДВОХ СТОРІЧ:

У РІВНОМУ ВІДКРИЛАСЬ ВИСТАВКА ОЛЕКСАНДРА САМЧУКА

У Виставковій залі Рівненської обласної організації НСХУ відкрилася персональна виставка рівненського художника Олександра Самчука. На виставці, приуроченій до 60-річного ювілею митця, представлено близько 30 робіт різних років, більшість з яких на сьогодні перебувають у приватних колекціях.

На ювілейній виставці Олександра Самчука представлено полотна, написані в різні роки, починаючи з 1983 року. Найсвіжіші з них – ті, на яких ще,

іншим, міським, і мені стає шкода того автентичного сільського життя. Тому, напевно, я горюся до таких звичайних речей, які втрачаються, відходять у минуле, і хочеться їх не упустити, адже в них закладена якась духовність і справ-

лим. Але це не те минуле, як його писали, скажімо, такі українські художники як Васильківський, Бурачик, Левченко, Мурашко, які працювали в минулому сторіччі, які починали реалістичний живопис. Більшість із них уже експериментували. А у Олександра Самчука експерименти бачимо чисто у площині того, що він зображує – він же залишився вірним традиціям і шукає якісь цікаві сюжетні лінії у простих речах. Він досконало зображує начебто звичний сюжет, але там є багато такого, на що хочеться дивитися. Це і деталі, і якась новизна, образи, матеріальність

сприйняття – наприклад, мені дуже подобається американський художник Ендрю Ваєт, а також у нас було спільне тяжіння до класичного живопису, ми багато їздили разом на виставки і в цьому руслі працювали. Роки пройшли, але я намагаюся залишатися вірним цій манері.

Голова обласної спілки художників Петро Подолець зауважує, що Олександр Самчук зробив надзвичайно багато у галузі вітчизняного живопису, і сьогодні його вже можна називати класиком українського живопису.

- Його роботи знають в Україні, вони

року. Найсвіжіші з них – ті, на яких ще, можливо, не висохла фарба – такі як «Старовина», «Ночви», пейзаж із зображенням возу з яблуками.

За словами художника, йому хотілося відібрати свої найбільш значущі роботи і подивитися на них з відстані років.

- Підійшов той час, коли хочеться викристалізувати якісь риси, які були, коли ще починав малювати. Тому що за роки роботи з'являлися певні нашарування, і тепер, можливо, треба подивитися на себе збоку. Пройшов час, деякі роботи давно не бачив, дещо призабулося і мені хочеться його відновити і в пам'яті, і по відчуттях. В цьому ідея виставки – відібрати щось найбільш значуще і подивитися, де я зараз знаходжуся і в якому напрямку рухатися далі, - говорить Олександр Самчук. - Останнім часом було багато етюдів, написаних на враженнях, миттєвих, так би мовити, де не завжди прописані деталі. А тепер треба трохи заспокоїтися і продовжити ту працю, з якої я починав колись.

Олександра Самчука називають художником, творчість якого уособлює в собі «сіль землі». Протягом багатьох років він залишається вірним рідним волинським краєвидам, із зворушливою ностальгією зображує сільську природу Рівненщини і прості, звичні кожного українському селянину речі. Та, на жаль, глобалізація торкнулася і українського села, тому сьогодні багато з тих речей, що були близькі і дорогі серцю митця, який народився і виріс в селі, змінюються, відживають своє і залишаються у минулому сторіччі.

- Я народився в селі Новий Двір, що під Рівним, а зараз все міняється, стає

них закладена якась духовність і справжність, - додає митець.

Так, у роботах Олександра Самчука у тихій невідворотності останнього осіннього тепла застиг віз із зібраними яблуками, самотньо зринає птах над засніженим полем, у якійсь монотонній красі простої щоденної праці селянин коле дрова. А ось у потемнілих від часу ночвах борошно з яйцем чекають вправних рук господині, а олов'яна кружка - парного молока... Його роботи наповнені тихим сентиментальним смутком, мовчазні і споглядальні, але разом із тим дуже оповідальні. Букет із сухоцвітів, копиці недозрілого сіна в полі, старенькі темні меблі і суворий аскетичний образ баби Олі – носительки цінностей і традицій сільського життя минулого століття. Разом із полотном «Модерн», на якому зображено колись розкішний, а нині потрощений часом стілець родом із минулих сторіч, – все це ніби своєрідна метафора усього, що віджило себе і більше не повернеться у людське життя. Час ніби густий темний мед тече у його роботах, повільно витікаючи крізь пальці у небуття.

Рівненський художник Віктор Гвоздинський, товариш і колега Олександра Самчука, зауважує, що, продовжуючи реалістичні традиції живопису, митцеві вдалося поєднати два століття, коли минуле зустрічається із сучасним. Художник майстерно вводить нас у минуле через простір – це стара сільська хата, льох, реалії старого українського села, але через маленькі деталі вже проглядає сьогодення.

- Якщо уважно подивитися на його роботи, складається враження своєрідного реміксу, він ніби поєднує сучасне з мину-

якась новизна, образи, матеріальність предметів, гра світла і тіні, співвідношення темних кольорів у натюрмортах. Він начебто залишився в тому столітті, але ми знаємо, що це сьогодення, бо художник має і своє сучасне бачення, - ділиться враженнями Віктор Гвоздинський.

Говорячи про творчість Олександра Самчука, мистецтвознавці часто проводять паралелі із голландським живописом, який знайшов своєрідне відображення на теренах Волині. А також зауважують, що певною мірою художник наслідує традиції американського живопису, зокрема відомого художника-реаліста Ендрю Ваєта, захоплення яким не приховує Олександр. Втім, у рівненського митця добре простежується власна манера та бачення цих традицій, майстерно трансформованих на національному ґрунті.

- Він вчився сам, вчився у життя, у природи. І вважаю, досяг вагомого результату, - додає Віктор Гвоздинський. - Більшість з його робіт достойні музейних експозицій, бо вони мають унікальну особливість бути і в тому часі, і сьогодні, в них перетинаються два сторіччя.

Сам митець зізнається, що його завжди надихала природа і звичайні прості речі, знайомі йому з дитинства, поезія нехитрого сільського життя. Закінчивши художню школу, він продовжував вчитися на роботах таких класиків, як Веласкес, Рембрандт, Ваєт.

- У мене був дуже хороший перший вчитель - Анатолій Кореньов, - згадує Олександр Самчук. - А потім ми товаришували і довго працювали разом із Миколою Ліхановим, і у нас було близьке

його роботи знають в Україні, вони експонувалися за кордоном, він є учасником багатьох міжнародних виставок. Багато робіт Олександра зберігаються в музеях України, у приватних колекціях, зокрема і в Рівненського краєзнавчому музеї та у багатьох мешканців Рівного. І нині ми раді вітати нашого колегу з його ювілеєм та черговою персональною виставкою, - зазначив Петро Подолець.

А також додав, що, на жаль, за останні 25 років держава не закупила у знаних рівненських майстрів жодної станкової роботи, і тому сьогодні ці роботи купують меценати. Зокрема, один із меценатів у Рівному має величезну колекцію живопису рівненських майстрів, куди, до слова, входять і роботи Олександра Самчука. По своїй якості, припускає голова спілки художників, ця колекція оцінюється в чималу велику суму.

Персональна виставка Олександра Самчука триватиме протягом двох тижнів.

ДОВІДКОВО:

Олександр Самчук народився 4 червня 1958 року в селі Новий Двір поблизу Рівного. Закінчив Рівненську художню школу. З 1980 року учасник обласних, всеукраїнських, міжнародних художніх виставок. З 1988 року - член Національної спілки художників України. Картини «Дерев'янецький пагорб», «Кутя», «Мати», «Повернення в село», «Монастир в Мильцях», «Вечір приходить» стали надбанням музеїв України. Твори зберігаються у приватних колекціях в Україні, Польщі, Німеччині, Великій Британії, США.

Ангеліна НЕПОМНЯЦА

